

Prijedlog za raspored prostora u Dveru na smještaj i postav
muzeja

P R I Z E M L J E:

L i j e v a s t r a n a p r i z e m l j a bila bi predviđena za smještaj uprave muzeja, stručne biblioteke, kartoteke muzejskih zbirki i čitaonica. U lijevom prostora ovog trakta smjestio bi se arhiv Ileka koji bi bio uklopljen zajedno sa arhivskom službom u okviru rada i zadataka Muzeja grada Ileka.

Čitaonica služila bi i za sastanke organa uprave muzeja, uža stručna savjetovanja, stručne sastanke i slično.

Proster predviđen za arhiv obuhvaća oko 100 m² prostora. Mora se računati sa znatnim povećanjem arhivskog fonda. Arhivska služba u Ileku ne postoji i treba ju što prije aktivirati da se spasi što se još spasiti daće.

Sanitarni čvor mogao bi se vjerojatno riješiti u prostoru do stabišta.

D e s n a s t r a n a p r i z e m l j a je izvorno bila sigurno najsvečanija dverana u Dveru. Vjerojatno "prijestolna dverana" kralja Nikole Iločkog. Ova dverana je i po svojoj arhitektonskoj koncepciji najmonumentalnija dverana Dvera. Danas je pregrađena u neke-like presterija. Pregrađni zidovi nisu nosivi zidovi i nisu zapreke za fermiranje prostora u izvornoj formi.

Predlaže se uređenje ovog prostora sa dvije presterije. Desni prester ostao bi u sadanjem rasporedu i bio bi uređen kao predavaona. Danas se nemože zamisliti jedan savremeno uređeni i postavljeni muzej bez predavaone u kojoj se odvija jedan važan dio muzejske aktivnosti. Ova predavaona koristila bi najčešće škole za održavanje nastavnih jedinica koje su vezane za muzejske zbirke i za tematiku

muzeja, zatim predavanja i ciklusi predavanja koje Muzej priređuje za širu javnost. Naročite predavanja vezana za muzejske izložbe i slične priredbe.

Predavaona mogla bi se u slučaju potrebe izelirati tako da u odredjenim prilikama može njena funkcija biti po muzej nesmetana i obratno.

Prester pred ovom predavaonem trebale bi očistiti od pregradnih zidova koji su naknadno umetnuti, da bi se dobila izvorna monumentalnost samog pretera. Ova dverana, razbijena jednim nosivim stupom u sredini, služila bi za tematske izložbe muzeja. Dverana za povremene i tematske izložbe je potreba svakog pa i najmanjeg muzeja. Naročite je to potrebno u Iloku gdje nema odgovarajuće dverane za izložbe koja bi bila odgovarajući ambijent za smještaj eksponata. Izložba ako je postavljena u prester u kojem ne dolazi do izražaja je već time upropaštena.

Izložbena dverana smještena u okviru muzeja je i garancija za one vrijedne i značajne eksponate i izložbe koje će muzej u Iloku dobiti od drugih muzeja i ustanova ako postoje objektivni uslovi za odgovarajući smještaj i osiguranje takvih izložbi.

Aktivnost muzeja sa ovakvim izložbama dala bi jedan jaki doprinos dizanju kulturnog nivoa sredine i održavala bi stalno osvježavanje interesa šire javnosti za spomenike kulture, za likovne vrednote i za čuvanje kulturne baštine.

Ova dverana već obzirom na svoj historijski značaj mogla bi služiti i za svečana primanja i priredbe općine Ilok, za kulturne skupove, za javne konferencije i slične priredbe koje bi organizirala općina, društva, poduzeca i drugi. Ovo je tim povoljnije jer je prester neposredno vezan sa predavaonem koja se u izvjesnim momentima može i

funkcionalne povezati sa izložbenom dveranom.

Sanitarni čvor za predavaonu mogao bi se smjestiti i ispred pomoćnog stabišta koje u novoj namjeni Dvora nebi bile u funkciji. Za izložbena dverana služio bi sanitarni čvor u lijevom krilu prizemlja.

Preostali desni dio desnog krila zgrada, koji je odjeljen pomoćnim stabištem za prvi kat trebalo bi predvidjeti za depo odnosno studijsku zbirku muzeja. Ovamo bi se smjestila one zbirke i dijelovi zbirke koji nisu za izlaganje nego su studijskog karaktera, zatim nove nabavke, predmeti većih dimenzija i slično, što nije potrebno da bude u upotrebi u stalnom i dnevnom pogonu muzeja.

Ovaj trakt odjeljen je i odvojenim ulazom pa je i manipulacija sa zbirkama koje su ovdje smještene znatno olakšana.

I. k a t

Prednji prostor prvog kata predviđen je za najvažniji i najprezentativniji dio stare historije Iloka. Stoga bi arheološka zbirka morala biti smještena u desnom traktu desne strane dvora. Ovaj prostor po svojoj prestranoj koncepciji, obzirom na likovni karakter materijala u zbirci je i bolji za arheološku zbirku, koja po akcentu kojega nosi srednji prostor nebi bila u njemu dobro uklopljena.

Arheološka zbirka obuhvaća Prehistorija Iloka, rimski grad Caecium, seobu naroda, početak srednjeg vijeka - do početka historije Iloka.

Arheologija obuhvatila bi cijeli prostor ovog trakta od cca 90 m².

Prednje tri dverane bile bi uređene sa zbirkom srednjeg vijeka i turski period. Ove je prostor od cca 160 m² i predstavlja izvorni prostor vezan za historijske ličnosti

I historijska zbivanja koja će u ovoj zbirci biti prikazana. Obzirom na materijal kojim bi se ove zbirke postavile ovaj dio muzeja nosio bi glavni akcenat u okviru historijske zbirke ilečkog muzeja: Srednji vijek od početka historije Iloka; Feudalni gospodari ; knez i Nikola Ilečki; Kraljevski grad Ilok; Maketa sredovjekovnog Iloka; Tarska okupacija; Ličnosti i zbivanja za turske okupacije.

Lijevo krilo I. kata bilo bi za etnografsku zbirku koja je potencijalno najbogatija zbirka ilečkog muzeja i na kojoj je razvojni akcenat najjači. Etnografska zbirka će se i vremenom najviše dopunjavati. Narodne nošnje, tekstil, raketverine, običaji, rekviziti, glazbeni instrumenti, kultura stanovanja, pokaštvo, arhitektura.

Osim toga u ova zbirka bi trebali biti uklepljeni i obrti i grana privrede karakteristični za Ilok - to je zemljoradnja, vinogradarstvo, svilarstvo, kućni obrt i slično.

II. k a t

U lijevom krilu drugog kata u izvorni prostor i na svom izvornom mjestu na stropa bile bi montirane dvije velike slike koje su danas u muzeju a koje potiču iz dvora. U ovom prostoru bio bi /u dve dverane/ prikazan postturski feudalni period sa porodicom Odesealehi, stari inventar dvora, namještaj, portreti, ličnosti, fotografije interieur starog dvora prije rata, Zatim historijski događaji te ga perioda vezani za Ilok i posebne bane seljaka na posjedu Odesealehija. Nastavno na ovaj dio, u lijevom traktu bili bi prikazani ilečki cehovi, uspon i prepored građanske klase, znamenite ličnosti Iloka, društva i slično.

Desno krilo II. kata bilo bi predviđeno za zbirku NOB, Sremski front i Crvenearmeje. Završetak bi bio "Ilok danas i sutra", socijalistička

izgradnja i perspektivni plan Iloka.

Narečiti akcenat u ovoj zbirci nosio bi Sremski front. Ovo je jedan od najvažnijih i odlučnih zbivanja u NOB kojemu treba posvetiti narečitu pažnju u kompleksu ove zbirke.

